

Regionkontoret

Välj verksamhetsområde
Rickard Nordén
Strateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2024-08-20	RS240785

Regionstyrelsen**Beslutsförslag - Ansökan om medlemskap hos Kommuninvest****Förslag till beslut**

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta att

- ge regionkontoret i uppdrag att inleda processen för medlemskap i Kommuninvest

Sammanfattning

Region Halland budgeterar investeringar fram till 2029 med ca 8,7 miljarder kronor. Under samma period budgeteras resultat som bara kommer kunna finansiera investeringarna till en viss del. Den del av investeringarna som inte kommer kunna finansieras via resultaten behöver istället finansieras via sparade medel eller via lån.

Idag förvaltar regionen ca 5 miljarder kronor i en medelsportfölj som skulle kunna användas till att finansiera framtida investeringar fram till uppskattningsvis år 2030. Efter detta kommer finansiering behöva ske via lån.

Finansieringen som krävs för att kommuner och regioner ska kunna investera kommer i många fall från Kommuninvest (KIEF), vars roll är att säkerställa stabil och förmånlig finansiering.

Ett medlemskap krävs för att kunna låna pengar av Kommuninvest. Medlemskapet innebär att regionen betalar in en medlemsinsats (insatskapital) som för Region Halland uppgår till ca 90 miljoner kronor vid inträde år 2024. Kommuninvest betalar ränta på det insatta kapitalet och har som mål att ge en

avkastning till ägarna om styrräntan +2 procentenheter per år (över en femårsperiod).

Alla medlemmar förbinder sig, genom ett solidariskt borgensåtagande, att garantera ”såsom för egen skuld” samtliga förpliktelser som KIEF i Sverige AB har ingått eller kommer att ingå till dess skulderna förfaller.

Bakgrund

Kommuner och regioner behöver säker tillgång till kapital för att kunna investera i framtiden. Det kan röra sig om bostäder, skolor eller sjukhus. Kommunsektorns investerings- och lånebehov har ökat de senaste åren och behoven kommer sannolikt att ligga på höga nivåer även framöver.

Region Halland har i sin budget, ”2025 med ekonomisk plan 2026-2029”, planerade investeringar uppgående till ca 8,7 miljarder kronor. Under samma period budgeteras resultat som bara kommer kunna finansiera investeringarna till en viss del. Den del av investeringarna som inte kommer kunna finansiera via resultaten behöver istället finansieras via sparade medel eller via lån.

Idag förvaltar regionen ca 5 miljarder kronor i en medelsportfölj som skulle kunna användas till att finansiera framtida investeringar fram till uppskattningsvis år 2030. Efter detta kommer finansiering behöva ske via lån.

Finansieringen som krävs för att kommuner och regioner ska kunna investera kommer i många fall från Kommuninvest, vars roll är att säkerställa stabil och förmånlig finansiering.

För att kunna låna pengar av Kommuninvest krävs ett medlemskap, vilket aktuellt ärende belyser.

Övervägande

Om Kommuninvest

Kommuninvest ekonomisk förening (KIEF) är en medlemsorganisation som, utifrån en kommunal värdegrund, företräder den kommunala sektorn i

finansieringsfrågor och har i dagsläget 295 medlemmar, varav 15 regioner. KIEF är kommunsektorns största kreditgivare och de pengar som kommunerna, regionerna och deras företag därmed har sparar har kunnat användas till välfärden.

Utlåningen, som sker genom det av KIEF helägda kreditmarknadsbolaget Kommuninvest i Sverige AB, uppgick den 31/12 2023 till 513 miljarder kr. KIEF har högsta rating från Standard & Poor och Moodys (AAA/Aaa), och har inte haft några kreditförluster sedan starten 1986. Få kreditinstitut i världen erbjuder värdepapper med lika hög kreditvärdighet som KIEF. Huvudkontoret ligger i Örebro och organisationen har 120 anställda.

KIEF lånar upp pengar på kapitalmarknaden som i sin tur lånas ut till de kommuner och regioner som är medlemmar. Genom att vända sig till KIEF kan medlemmarna få trygga och konkurrenskraftiga lån och effektiva verktyg för sin finansförvaltning. Det finns inget eget vinstsyfte utan ändamålet med verksamheten är att bereda medlemmarna ekonomisk nytta och erbjuda de långsiktigt bästa villkoren.

Efter nödvändig konsolidering tillförs medlemmarna resultatet. KIEFs kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra organisationen till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner. Kommuninvest har som mål att ge en avkastning till ägarna om styrräntan +2 procentenheter per år (över en femårsperiod).

Om medlemskapet

Alla kommuner och regioner kan ansöka om medlemskap i KIEF. Processen för medlemskap börjar med en intresseanmälan om medlemskap. KIEF gör sedan en analys och bedömning av den sökandes ekonomi där likviditet, ekonomisk följsamhet, kreditvärdighet, tillgångar, skulder mm analyseras. KIEF:s analys- och finanskommitté (som består av tjänstepersoner från medlemmarna) ger sedan en rekommendation till KIEF:s styrelse om medlemskapet. Om den sökande uppfyller villkoren för att bli medlem fattar styrelsen beslut om att erbjuda medlemskap. Medlemshandlingar upprättas och undertecknas enligt fattade beslut och insatskapitalet betalas in. Därefter kan låneansökan ske. Processen tar normalt sett sex månader från inlämnad intresseanmälan till ett medlemskap.

Alla medlemmar förbinder sig, genom ett solidariskt borgensåtagande, att garantera ”såsom för egen skuld” samtliga förpliktelser som KIEF i Sverige

AB har ingått eller kommer att ingå tills dess skulderna förfaller. Borgensåtagandet gäller alltså inte övriga medlemmar, utan gentemot Kommuninvest då det alltid är Kommuninvest som i första hand reglerar uppkommen skuld. Om Kommuninvest inte klarar av att fullgöra sina förpliktelser kan krav på betalning, enligt borgensåtagandet, istället framföras mot en eller flera medlemmar. En medlem som får ett sådant krav kan i sin tur, enligt regressavtalet, kräva ersättning från övriga medlemmar. Kravet mot de övriga medlemmarna utgår från en fördelningsnyckel som baserar sig på den andel som varje medlem har av den totala insatsen. Föreligger en brist på betalning från en medlem, täcks denna av samtliga övriga medlemmar.

För att hålla god betalningsberedskap och för att möta kommunernas kommande lånebehov, placeras en del av de upplånade medlen i en likviditetsreserv bestående av olika finansiella instrument i form av derivatkontrakt. Användningen av derivatkontrakt innebär en risk för att motparten inte kan fullgöra sina åtaganden. Denna risk hanteras i de reverser som de låntagande regionerna/kommunerna har, sk garantiavtal. Ansvaret fördelas då utifrån den andel av skulderna som regionen/kommunen har av de totala skulderna.

Det främsta syftet med den solidariska borgensförbindelsen är att överföra kommunsektorns goda kreditvärdighet till KIEF. Därigenom får KIEF bättre möjligheter till lägre upplåningskostnader, vilket i sin tur innebär att medlemmarna får billigare upplåning. Genom att medlemmarna är ansvariga för all utlåning som KIEF beviljar, bedöms risken som mycket liten att den solidariska borgensförbindelsen ska behövas tas i anspråk. Detta har heller aldrig inträffat. Samråd och samverkan med medlemmarna sker dels genom föreningsstämman, dels genom medlemsråd som genomförs både fysiskt och digitalt. Inbjudna är förtroendevalda och nyckeltjänstepersoner i KIEFs medlemskommuner och - regioner.

Övriga aspekter-mervärden

- Vid finanskrisen 2007–2008 lämnade vissa banker marknaden för kommuner och regioner och andra banker offererade sällan på kreditförfrågningar från denna marknad. Det innebar att kommunerna/regionerna hade svårt att låna via bankerna. Vid det tillfället lånade Kommuninvest alltid ut pengar till kommunsektorn.

- Ett medlemskap innebär att medlemmarna, vid behov, får tillgång till en långsiktigt stabil finansieringspartner som har stor kunskap och erfarenhet av

kommunsektorns förutsättningar. Detta ger en ökad stabilitet och flexibilitet för medlemmarna i händelse av upplåningsbehov i framtiden.

- Många medlemmar har liten erfarenhet av, och begränsat med egna resurser för, att hantera upplåning i framtiden. Det kan då finnas ett behov av att säkerställa att en extern finansieringskälla, förutom att kunna erbjuda konkurrenskraftiga finansieringsvillkor, känner den kommunala sektorn. Det kan även finnas ett behov att få möjlighet till såväl stöd som verktyg för att underlätta administration och beslutsfattande kring extern finansiering, dvs kan erbjuda ett tydligt mervärde utöver själva upplåningen.

-Utöver KIEF:s grunduppdrag, att erbjuda medlemmarna konkurrenskraftiga lån för investeringar i välfärd, så finns även följande stöd:

- KI Finans – ett digitalt verktyg för finansförvaltning där både lån från KIEF och andra långivare kan läggas in. Offerter, affärsavslut med mera görs digitalt.
- Gröna lån och lån för social hållbarhet - KIEF erbjuder lån som främjar hållbar utveckling. De hållbara lånen är för närvarande 2 räntepunkter billigare än ”traditionella” lån.
- Forskning och utbildning - KIEF har en egen forskningsfunktion som löpande tar fram och publicerar underlag om kommunsektorns utveckling.
- Analys av den egna kommunen/regionen

Det bör noteras att ett medlemskap i KIEF inte utgör något hinder för att använda andra källor till finansiering.

Konsekvensbeskrivning

Jämställdhets- och barnkonsekvensperspektivet bedöms inte vara direkt relevant i det aktuella ärendet.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Medlemskapet innebär att regionen betalar in en medlemsinsats som står i proportion till antalet invånare. Just nu är insatsnivån 260 kronor per invånare för regioner, men vart fjärde år görs en kapitaliseringsplan där beslut tas om insatsnivån ska förändras. För Region Halland, med sina ca 344 000 invånare, skulle detta innebära en medlemsinsats vid inträde 2024 med ca 90 miljoner kronor. Enligt kapitaliseringsplanen 2025-2028 planeras insatsen höjas med 20 kr per invånare. Insatsen kommer inte att påverka regionens resultat, utan endast likviditeten.

Den vinst som KIEF gör går efter konsolidering tillbaka till medlemmarna som ränta på insatskapital. Ambitionen är att räntan på insatskapital ska uppgå till styrräntan plus två procentenheter per år (över en femårsperiod).

Det bör noteras att ett medlemskap i KIEF inte utgör något hinder för att använda andra källor till finansiering.

Förvaltning

Krister Björkegren
Regiondirektör

Per Karlsson
Ekonomidirektör

Bilaga:

-

Styrelsens/nämndens beslut delges

Delges inte.